

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 28. april 2021.godine

RTS- Popović: Druga doza "sputnjika V" i do 90 dana nakon prve doze

RTS- Lekovi protiv kovida – staro oružje za novog neprijatelja, farmakolog iz Niša za RTS o citokinskoj oluji

RTS- Savremena terapija za hepatitis neophodna većem broju ljudi

BLIC- DANAS ZASEDA KRIZNI ŠTAB Da li možemo da očekujemo promene i RELAKSIRANJE MERA za praznike?

RTV- Sutra kamen temeljac za novu kovid bolnicu u Novom Sadu, prisustvuje predsednik Vučić

RTV- Nemačka: Srbija druga po broju pristiglog medicinskog osoblja

N1- Fajzerova pilula protiv kovida možda dostupna do kraja godine

POLITIKA- Besplatan internet za bolesnike u Urgentnom centru

Popović: Druga doza "sputnjika V" i do 90 dana nakon prve doze

Najnovija istraživanja Instituta "Gamaleja" potvrđuju da druga doza vakcine "sputnjik V" može da bude data i do 90 dana posle prijema prve doze, saopštio je ministar Nenad Popović nakon sastanka sa zamenikom ruskog ministra zdravlja.

Ministar i predsednik Međuvladinog komiteta za saradnju sa Rusijom Nenad Popović sastao se sa zamenikom ministra zdravlja Rusije Sergejom Glagoljevom.

Popović je rekao da najnovija istraživanja Instituta "Gamaleja" potvrđuju da druga doza vakcine "sputnjik V" može da bude data i do 90 dana posle prijema prve doze

"To je veliko i važno saznanje u odnosu na dosadašnju praksu prema kojoj se druga doza davala posle 21 dana. Dokazano je da povećanje intervala između prve i druge doze ne utiče na snagu imunološkog odgovora, a u nekim slučajevima čak pojačava snagu i produžava trajanje imunološkog odgovora na koronavirus", saopšteno je posle sastanka.

Ministar Popović je naveo da mu je ovu informaciju prošle nedelje uputio direktor ruskog Instituta "Gamaleja" Aleksandar Gincburg, a da je ona danas potvrđena na sastanku sa zamenikom ministra zdravlja Rusije.

"Naši građani znaju da smo do sada drugu dozu davali posle 21 dana, ali poslednja istraživanja ruske vakcine pokazuju da period između primene prve i druge doze može da bude i do 90 dana. Ovo je dobra

vest za ceo svet, jer će to ubrzati proizvodnju i distribuciju vakcina, a samim tim i imunizaciju stanovništva", rekao je Popović.

"Srbija ima šansu da postane relevantna sila u proizvodnji vakcina"

Popović i Glagoljev razgovarali su i o uspostavljanju proizvodnje vakcine "sputnjik V" u Republici Srbiji. Dvojica sagovornika istakli su da sa optimizmom gledaju na saradnju Srbije i Rusije u proizvodnji vakcina.

"Zahvalni smo našim ruskim prijateljima koji sa nama dele znanje i tehnologije u proizvodnji vakcina protiv koronavirusa. Oslanjajući se na Rusiju, Srbija ima šansu da ponovo postane relevantna sila u proizvodnji vakcina u Evropi", rekao je Popović.

Prve vakcine "sputnjik V" na Institutu Torlak u Beogradu trebalo bi da budu proizvedene do kraja maja ove godine.

Lekovi protiv kovida – staro oružje za novog neprijatelja, farmakolog iz Niša za RTS o citokinskoj oluji

Postoje smernice po kojima se leče oboleli od kovida, to su bolnički protokoli. Srđan Pešić, profesor Farmakologije na Medicinskom fakultetu u Nišu, rekao je za RTS da Srbija ima sve moderne lekove i da se pacijenti leče podjednako kao u bilo kojoj drugoj razvijenoj zemlji, koje mogu da priušte i skupe i savremene lekove. Ističe da u ovom trenutku nema boljeg leka protiv kovida od vakcine.

KORONAVIRUS U SRBIJI

Nastavlja se vakcinacija na svim punktovima, danas zaseda Krizni štab

Popović: Druga doza "sputnjika V" i do 90 dana nakon prve doze

Vučić u Pukovcu kod Doljeva prima drugu dozu vakcine

Premинуlo još 29 pacijenata, koronavirusom zaraženo još 2.145 ljudi

Lekovi protiv kovida – staro oružje za novog neprijatelja, farmakolog iz Niša za RTS o citokinskoj oluji

Pravilo koje se jedino potvrdilo za ovih godinu dana borbe sa koronom je da nema pravila i da je svaki pacijent priča za sebe. Ipak, postoje smernice po kojima se leče svi oboleli od kovida, to su bolnički protokoli.

Razgovor Ivana Mileković sa Srđanom Pešićem

Koliko se često menjaju i koliko brzo će najnoviji lekovi iz inostranstva stići i do naših pacijenata

Gostujući u Jutarnjem programu RTS-a, Srđan Pešić, profesor Farmakologije na Medicinskom fakultetu u Nišu, kaže da u Srbiji imamo sve moderne lekove, pacijenti se leče od kovida podjednako kao u bilo kojoj drugoj razvijenoj zemlji, koje mogu da priušte i skupe i savremene lekove.

UHVATI RITAM UDI U BOX

12 Mесеци po dan SVIBOX KASATI UZ OPTIKU

TOP noviteta

UZVI UREĐAJ NA RATE IZ OPGREDE

mts

Sadržaj više

Najnovije Najčitanije

AR-HIVA Pronađi

Policija pronašla drogu u iznajmljenom stanu

Jemenski pobunjenici drom napali vojnu bazu u Saudijskoj Arabiji

Lekovi protiv kovida – staro oružje za novog neprijatelja, farmakolog iz Niša za RTS o citokinskoj oluji

Postoje smernice po kojima se leče oboleli od kovida, to su bolnički protokoli. Srđan Pešić, profesor Farmakologije na Medicinskom fakultetu u Nišu, rekao je za RTS da Srbija ima sve moderne lekove i da se pacijenti leče podjednako kao u bilo kojoj drugoj razvijenoj zemlji, koje mogu da priušte i skupe i savremene lekove. Ističe da u ovom trenutku nema boljeg leka protiv kovida od vakcine.

Pravilo koje se jedino potvrdilo za ovih godinu dana borbe sa koronom je da nema pravila i da je svaki pacijent priča za sebe. Ipak, postoje smernice po kojima se leče svi oboleli od kovida, to su bolnički protokoli.

Koliko se često menjaju i koliko brzo će najnoviji lekovi iz inostranstva stići i do naših pacijenata.

Gostujući u Jutarnjem programu RTS-a, Srđan Pešić, profesor Farmakologije na Medicinskom fakultetu u Nišu, kaže da u Srbiji imamo sve moderne lekove, pacijenti se leče od kovida podjednako kao u bilo kojoj drugoj razvijenoj zemlji, koje mogu da priušte i skupe i savremene lekove.

Govoreći o tome kako su se menjali protokoli lečenja, dr Pešić ukazuje da pre godinu dana nismo puno znali, ali je uspešnost lečenja pacijenata bolja nego što je bila, s vremenom smo saznavali tapkajući po mraku polako sklapali kockice kako da najbolje pomognemo pacijentima od kovida.

"Pre godinu dana imali smo na raspolaganju nekoliko antiinflamatornih lekova – lekova protiv zapaljenja, nekoliko antivirusnih koji su uglavnom bili bezuspešni, i tako lečili pacijente simptomatski, rešavajući njegove simptome, nismo uticali direktno na tok bolesti, na replikaciju virusa", rekao je Pešić.

U međuvremenu se, kaže, razvilo nekoliko lekova, pre svih favipiravir, koji je antivirusni lek koji se koristio protiv gripa u Japanu, Kini i Rusiji, i registrovan je za lečenje kovida u prvih pet dana bolesti. Kanskije nema razloga da se daje.

Objašnjavajući mehanizam delovanja, Pešić napominje da je kao i kod svih antivirusnih lekova sličan – sprečava jedan enzim koji je bitan da se virus na RNK razmnožava, odnosno da se deli u našim ćelijama.

"Važno je da se taj lek nalazi u Srbiji u kovid ambulantom, da pacijenti mogu da ga dobiju u prvih nekoliko dana posle pojave prvih simptoma", istakao je Pešić, ukazujući da je to novina u protokolu.

Jedanaesta verzija srpskog protokola je od kraja marta, početkom aprila.

Kada se koristi remdesivir i izoprinozin

Antivirusni lek remdesivir se daje pacijentima u jako teškoj fazi bolesti, kada su na kiseoničkoj potpori, ili mehaničkoj ventilaciji, a daje se u bolničkim uslovima.

"Uz antivirusne lekove postoji i neki stari lek, izoprinozin – ja obično kažem to je staro vino u novoj boci, staro oružje za novog neprijatelja, lek je star 50 godina i koristi se u više od 70 zemalja, deluje antivirusno – pomaže ćelijama da sačekaju na ulaznim vratima virus i da ga odmah anulira", istakao je dr Pešić.

Osim što pomaže da se poveća broj ćelija prirodnih ubica, koje reaguju na početku, povećava i njihovu ubojitost, različite enzime, granzimi i perforini, koji mogu još bolje da unište virus i na kraju obeleže bolesnu ćeliju, da lek ne bi citotoksično ubijao ćeliju organizma, nego da deluje samo na ćelije zaražene virusom, kaže doktor.

U pitanju su lekovi koji su već postojali, remdesivir se koristio u epidemiji ebole pre nekoliko godina, favipiravir za grip ranije, a izoprinozin deluje na veliki broj respiratornih virusa.

O citokinskoj oluji – lek tocilizumab

"Saznalo se da faktori koji pokreću najteže mehanizme koji dovode do najtežih oblika bolesti – čuvena citokinska oluja, lek je tocilizumab, koji praktično sprečava da se razvije ta citokinska oluja. Srbija ima i taj lek, to nije tako star lek, koristi se desetak godina", kaže farmakolog.

On je imunomodulatorni lek i koristio se od inflamatornih imunomodularnih bolesti, kao kod inflamatorne bolesti creva, psorijaze i drugih autoimunih bolesti, ali smo ga okrenuli, kaže on.

Jedan od lekova koji je novina je banlamilival, čuveni Trampov lek, koji sadrži gotova antitela. Pešić objašnjava da kao što organizam posle bolesti stvori antitela, postoji lek koji ima gotova antitela i ona sačekaju virus na samom ulazu, daje se na početku bolesti – skup je, ali Srbija ga ima.

Šta se dešava u svetskim laboratorijama

Pešić kaže da nemamo magični lek za sada koji bi pacijenta izlečio od kovida. Inače, u svetu se izvode mnogobrojna istraživanja, više od 500 kliničkih studija, gde se testira preko 70 ili 80 što starih što novih lekova.

"Ali nisam siguran da ćemo brzo dobiti lek kreiran za novi virus, neke lekove za slične viruse modifikujemo, svetska istraživačka javnost se trudi da ih prilagodi, trudimo se da pacijentu olakšamo simptome, da ne završi na mehaničkoj ventilaciji", ističe Pešić.

Kaže da nema boljeg leka od vakcine, nemamo čarobni štapić, nemamo drugo sredstvo u ovom trenutku da se borimo.

Kada ćemo imati lek protiv kovida

Da biste došli od prekliničkih istraživanja, na eksperimentalnim životinjama, do novog leka nekada prođe 10 ili 15 godina. Sve je u pandemiji ubrzalo stvari, ulaže se puno novca u istraživanje, ako svi budemo odgovorni i primimo vakcine, brzo ćemo staviti pod kontrolu virus, kaže on.

"Meni je žao što je Srbija jedna od retkih zemalja u Evropi koja ima vakcine, a čini mi se sve manje ljudi koji žele da se vakcinišu. Moram da pozovem sve ljude da se vakcinišu, da bi se pomoglo ljudima u crvenoj zoni, da se malo odmore", zaključio je Pešić.

Savremena terapija za hepatitis neophodna većem broju ljudi

Procenjuje se da u svetu sa hepatitisom C živi više od 70 miliona ljudi, a u Srbiji oko 80.000. Svetska zdravstvena organizacija postavila je kao cilj iskorenjivanje ove bolesti.

Ivana Milošević, zamenica direktora Klinike za infektivne i tropske bolesti KC Srbije navodi za RTS da je u našoj zemlji 2018. godine uvedena savremena terapija protiv hepatitisa C koja kako kaže, omogućava da se izleči jedna hronična infekcija.

"To je slobodno mogu da kažem revolucija u oblasti medicine zato što se radi o terapiji koja omogućava da se izleči jedna hronična infekcija. Tu mislim na ljude bez ciroze jer ciroza je sama po sebi dijagnoza i to je terapija koja ima uspeh preko 95 odsto", navodi Miloševićeva.

Dodaje da je u Srbiji u protekle tri godine 218 bolesnika lečeno savremenom terapijom.

"U našoj zemlji u protekle tri godine lečeno je prosečno nešto malo više od 60 bolesnika godišnje - ukupno 218 savremenom terapijom. Nažalost to su bili bolesnici sa cirozom, radi se o lekovima koji su skupi te prema tome nije bilo mogućnosti da se leči veći broj ljudi, a to je neophodno", ističe Miloševićeva.

Mi ne možemo, objašnjava Miloševićeva, drugačije da postignemo cilj Svetske zdravstvene organizacije - da stavimo hepatitis C pod kontrolu ne budemo li lečili veći broj ljudi.

"Imali smo jako konstruktivan sastanak u Ministarstvu zdravlja i stav struke tj republičke stručne komisije za zarazne bolesti i stav Ministarstva zdravlja je da treba da krenemo da lečimo veći broj ljudi što znači

da se aktuelni kriterijumi za uvođenje terapije relaksiraju. Sada su se isključivo lečili bolesnici sa cirozom. Poenta je da fibroza jetre, ožiljno tkivo u jetri ne bude više kriterijum tj da se bolesnici leče u ranim fazama bolesti", navodi Miloševićeva.

Objašnjava da je hepatitis C pored hepatitisa B glavni uzročnik ciroze jetre i hepatocelularnog karcinoma.

"Samo onda kada lečimo bolesnike koji nemaju značajnu fibrozu mi možemo da kažemo da smo te bolesnike izlečili. Poenta je u tome da terapija traje 12 nedelja, jednokratno se prima i posle toga infekcije više nema, ali treba da se leči bolesnici koji nemaju uznapredovalu bolest", ističe Miloševićeva.

Na pitanje kada bi to trebalo da se desi odgovara:

"Mora da se ispoštuje procedura, lopta je na terenu RFZO-a, mora da se ispoštuje procedura koja je neophodna u ovakvoj situaciji ali se nadam da će se to desiti u najskorijem roku", navodi Miloševićeva.

Hepatitis C je bolest izazvana virusom koji napada jetru. Tokom vremena, može da dovede do ciroze, kancera jetre i otkazivanja jetre. Svetska zdravstvena organizacija postavila je kao cilj iskorenjivanje ove bolesti.

DANAS ZASEDA KRIZNI ŠTAB Da li možemo da očekujemo promene i RELAKSIRANJE MERA za praznike?

Nova sednica Kriznog štaba zakazana je za danas u 16 sati, a na njoj će se raspravljati o eventualnom ublažavanju mera koje su trenutno na snazi, s obzirom na predstojeće praznike, Prvi maj i Uskrs.

Na najavljenoj sednici biće reči o ublažavanju postojećih mera, a u skladu sa pozitivnijim korona brojkama koje beležimo poslednjih dana u našoj zemlji, međutim, ono što je istaknuto iz Vlade Republike Srbije jeste da "ne treba očekivati promene u odnosu na već postojeće i važeće".

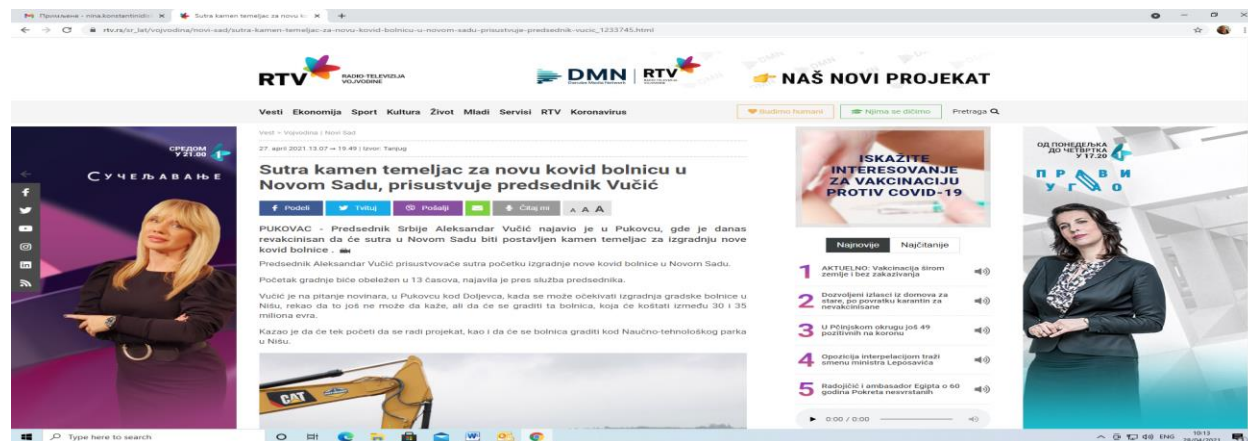
Premijerka Ana Brnabić sastala se juče sa medicinskim delom Kriznog štaba, i izjavila kako su to "svakodnevne konsultacije da bi se videlo da li ima mesta za relaksiranje mera".

- Treba da vidimo da li je ovako u redu, ili treba da zategnemo, što ne mislim da treba, jer padaju brojevi i procenti. Imamo još neke teme, ali ako bude potrebno, svakako da će biti sednice - rekla je Brnabićeva.

Jasno je da praznici sa sobom nose određeni rizik, jer bi okupljanja i izleti za 1. maj mogli da dovedu do povećanog broja kontakata, samim tim je veća i mogućnost prenošenja zaraze. Isto važi i za verske obrede za Uskrs, koji pada samo dan posle 1. maja.

Podsetimo, prema poslednjim podacima u Srbiji je za poslednja 24 sata registrovano 2.145 slučajeva novoobolelih od korova virusa, od ukupno 13.688 testiranih, dok je, nažalost, preminulo 29 osoba. Na respiratorima je 171 pacijent.

Prošlog utorka broj novozaraženih je iznosio 2.965.

Sutra kamen temeljac za novu kovid bolnicu u Novom Sadu, prisustvuje predsednik Vučić

PUKOVAC - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić najavio je u Pukovcu, gde je danas revakcinisan da će sutra u Novom Sadu biti postavljen kamen temeljac za izgradnju nove kovid bolnice . video icon

Predsednik Aleksandar Vučić prisustvovaće sutra početku izgradnje nove kovid bolnice u Novom Sadu.

Početak gradnje biće obeležen u 13 časova, najavila je pres služba predsednika.

Vučić je na pitanje novinara, u Pukovcu kod Doljevca, kada se može očekivati izgradnja gradske bolnice u Nišu, rekao da to još ne može da kaže, ali da će se graditi ta bolnica, koja će koštati između 30 i 35 miliona evra.

Kazao je da će tek početi da se radi projekat, kao i da će se bolnica graditi kod Naučno-tehnološkog parka u Nišu.

Predsednik je rekao da postoji projekat i za potpuno renoviranje vojne bolnice u Nišu, za šta će biti izdvojeno oko sedam miliona evra, kako bi mogla da prima i civile.

"Trenutno radimo tri klinička centra, 19 bolnica i ko zna koliko domova zdravlja u Srbiji", napomenuo je Vučić.

Dodao je da će u Nišu biti napravljena železnička obilaznicu u koju će biti uloženo oko 70 miliona evra.

Nemačka: Srbija druga po broju pristiglog medicinskog osoblja

BEOGRAD - BERLIN - Srbija je druga na svetu po broju medicinskih radnika koji su u proteklih pet godina otišli u Nemačku. Broj odlazaka iz Srbije se u pandemiji smanjio, ali ukupan priliv u Nemačku je veći, preneo je Dojče vele. I za vreme pandemije Nemačka je zaposlila dodatne strane medicinske radnike.

To se ispostavilo nakon što je nemačka vlada odgovorila na zvanično pitanje poslaničkog kluba Levice, navodi "Redakciona mreža Nemačke".

Prema tim podacima, prošle godine je u okviru Programa "Tripl-Vin" nemačke Savezne agencije za zapošljavanje i Društva za međunarodnu saradnju, u zemlju pozvano 759 medicinskih sestara i tehničara.

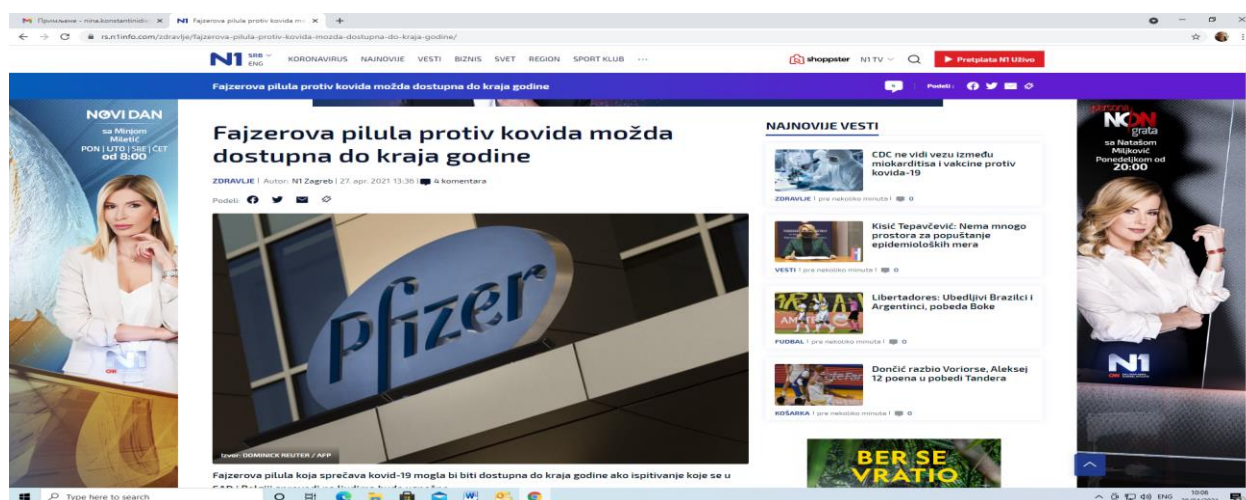
Njih 234 su iz Vijetnama, 210 sa Filipina, 156 iz Bosne i Hercegovine, 127 iz Tunisa i 32 iz Srbije. Ukupni porast broja u odnosu na godinu pre toga iznosi 30 procenata.

Posle obavljanja svih formalnosti, u Nemačku su tokom protekle godine došle 593 osobe. Godine 2019. bilo ih je manje – ukupno 453.

Na osnovu tog programa je od 2016. godine u Nemačku došlo 2.813 stranaca.

Najvažnija zemlja-porekla tih stručnih radnika jesu Filipini. Iz te azijske ostrvske zemlje potiče 1.294 radnika u oblasti medicinske nege.

Sledeća na listi je Srbija sa 759 medicinskih sestara i tehničara, potom Bosna i Hercegovina sa 644, Vijetnam sa 84 i Tunis sa 32 osobe.

Fajzerova pilula protiv kovida možda dostupna do kraja godine

Fajzerova pilula koja sprečava kovid-19 mogla bi biti dostupna do kraja godine ako ispitivanje koje se u SAD i Belgiji sprovodi na ljudima bude uspešno.

“Zasad ne postoje drugi lekovi osim vakcina koji mogu da spreče zarazu kovidom-19, no ako se jedan otkrije, to bi moglo zauvek ‘zauvek’ da izbriše lokdaunove”, kazao je jedan stručnjak, piše Daily Mail, prenosi N1 Zagreb.

Fajzer, kompanija koja je proizvela jednu od najpopularnijih vakcina u Evropi i Severnoj Americi, počeo je da ispituje svoj eksperimentalni lek na ljudima.

Antiviralni lek, nazvan PF-07321332, mogao bi se davati osobama koje su počele da pokazuju simptome infekcije kako bi se sprečilo da razviju teški oblik bolesti.

Iako će se većina ljudi vakcinisati, vakcine nisu 100 posto efikasne, a neki ljudi ih ne mogu dobiti što znači da će se koronavirus i dalje širiti.

Pilula bi mogla da pomogne u prevenciji teških oblika bolesti kod ljudi kod kojih vakcine ne rade dobro, ili bi mogla biti druga linija odbrane u slučaju da se pojavi novi imunootporni soj virusa.

Trenutno je oko 60 ljudi uključeno u prvu fazu Fajzerovog ispitivanja leka PF-07321332, a koje bi trebalo da se završi 25. maja. Nakon toga, ako se pokaže da je pilula sigurna, sprovedeće se veća ispitivanja s više ljudi kako bi se dokazalo da to definitivno zaustavlja kovid-19, kao što su laboratorijski testovi sugerisali da hoće.

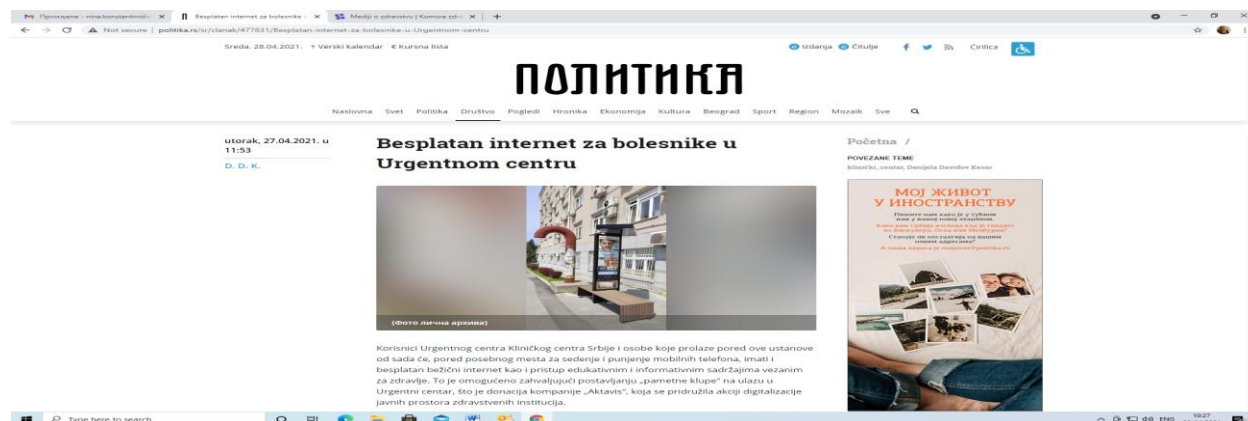
Britanski premijer Boris Džonson objavio je prošle sedmice da njihova vlada uspostavlja antivirusnu radnu grupu kako bi pronašla i kupila antivirusne lekove koji bi kovid-19 do jeseni mogli da izleče kod kuće.

Profesor Kevin Blit, naučnik sa univerziteta u Glazgovu, koji sprovodi ispitivanje antivirusnog leka favipiravir, a koji bi mogao da se daje nakon što se neko zarazi, rekao je: "Bio bi to velik korak napred ako antivirusni lekovi deluju. Uobičajene službe mogu funkcionisati, ne morate imati lokdaun".

Farmaceutskim kompanijama često trebaju godine da bi novi proizvodi prošli ispitivanja, bili proizvedeni i došli na tržište, no kada se radi o zaustavljanju kovida-19, nauka se znatno ubrzala. Fajzeru je trebalo manje od godinu dana da napravi vakcinu i počne da vakciniše ljude, a PF-07321332 bi mogao biti spreman do kraja ove godine, piše Telegraf.

Lek pripada tipu koji se naziva inhibitor proteaze, a slični lekovi se već koriste za zaustavljanje virusa, uključujući HIV i hepatitis C. Fajzer nije pronašao nijedan dokaz o nuspojavama u istraživanjima na životinjama, a sada će u malom testu na zdravim ljudima ispitivati kako lek utiče na ljude. Ako će ga oni dobro podnositi, ispitivanje će se proširiti na veći broj građana.

ПОЛИТИКА

Besplatan internet za bolesnike u Urgentnom centru

Korisnici Urgentnog centra Kliničkog centra Srbije i osobe koje prolaze pored ove ustanove od sada će, pored posebnog mesta za sedenje i punjenje mobilnih telefona, imati i besplatan bežični internet kao i

pristup edukativnim i informativnim sadržajima vezanim za zdravlje. To je omogućeno zahvaljujući postavljanju „pametne klupe“ na ulazu u Urgentni centar, što je donacija kompanije „Aktavis“, koja se pridružila akciji digitalizacije javnih prostora zdravstvenih institucija.